

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF THE KYRGYZ REPUBLIC

720040, Бишкек ш., К. Тыныстанов көч., 257
Тел.: 66-24-42, факс (0312) 62-15-20

257, K. Tynystanov st., Bishkek 720040
E-mail: mineclukrg@gmail.com

720040, г. Бишкек, ул. К. Тыныстанов, 257
<http://edu.gov.kg>

БУЙРУК

№ 1529/п 2022 жылдын «5» августу

ПРИКАЗ

**Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдары үчүн
2022-2023-окуу жылынын базистик окуу пландарын
бекитүү жөнүндө**

Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» Мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин «Кыргыз Республикасынын мектептик жалпы билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартын бекитүү жөнүндө» 2022-жылдын 22-июлундагы № 393 токтомуна ылайык жалпы билим берүү уюмдарында окуу-тарбиялоо процессин уюштуруу жана өткөрүү максатында буйрук кылам:

1. Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдары үчүн 2022-2023-окуу жылынын базистик окуу пландары тиркемеге ылайык бекитилсин.
2. Райондук жана шаардык билим берүү башкармалыктарына жана бөлүмдөрүнө Кыргыз Республикасындагы жалпы билим берүү уюмдарынын түрлөрүнө жана таандык формаларына карабастан бекитилген базистик окуу пландарынын ишке ашырылышын камсыз кылышсын.
3. Ушул буйрукту «Кут Билим» коомдук-педагогикалык газетасынын редакциясы (К. Чекиров) расмий жарыяласын.
4. Ушул буйруктун аткарылышын көзөмөлдөө Мектептеги билим берүү жана китеп чыгаруу саясаты башкармалыгына (С.К. Умралиева) тапшырылсын.

**Об утверждении базисных учебных планов
на 2022-2023 учебный год для общеобразовательных организаций
Кыргызской Республики**

В целях организации и проведения учебно-воспитательного процесса в общеобразовательных организациях в соответствии с Законом Кыргызской Республики «Об образовании» и постановлением Кабинета Министров Кыргызской Республики «Об утверждении Государственного

образовательного стандарта школьного общего образования Кыргызской Республики» от 22 июля 2022 года № 393 **приказываю:**

1. Утвердить базисные учебные планы на 2022-2023 учебный год для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики согласно приложению.

2. Районным и городским управлениям и отделам образования обеспечить реализацию утвержденных базисных учебных планов в общеобразовательных организациях Кыргызской Республики независимо от их типов и форм собственности.

3. Редакции общественно-педагогической газеты «Кут Билим» (К. Чекиров) обеспечить официальное опубликование данного приказа.

4. Контроль за исполнением настоящего приказа возложить на Управление политики школьного образования и книгоиздания (С.К. Умралиева).

Заместитель министра

У.Э. Мамбетакунов

Кыргыз Республикасынын

Билим берүү жана илим министрлигинин

2022-жылдын " 5 " августу

№ 1589/1 - буйругуна тиркеме

ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮЧҮ МЕКТЕПТЕР ҮЧҮН 2022-2023-ОКУУ ЖЫЛЫНА БАЗИСТИК ОКУУ ПЛАНЫ

(кыргыз тилинде окутуучу)

Класстар боюнча базистик вариант

Билим берүү чөйрөсү	Окуу предмети	Класстар боюнча базистик вариант																			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11									
Филологиялык	Кыргыз тили жана окуу	6	7	7	7																
	Кыргыз тили						4	4	3	3	2	2	2	3							
	Орус тили	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2						
	Чет тили			2	2	4	3	3	2	2	2	2	2	2	2						
	Кыргыз адабияты					2	2	2	2	1	1	2	2	2	2						
Социалдык	Орус адабияты					1	1	1	2	2	2	2	2	2							
	Тарых					2	2	2	2	2	2	2	2	2	2						
	Адам жана коом					1	1	1						1	1						
Математикалык	Диндердин өнүгүү тарыхы																				
	Математика	4	5	5	5	4	4														
	Алгебра								3	2	2	3	2	2	3						
Табигый-илимий	Геометрия								1	2	1	2	1	2	1						
	Мен жана дүйнө. Табият таануу	2	2	2	2	1															
	Биология						2	2	2	2	2	2	2	2	1	1					
	География								2	2	2	2	2	2	1	1					
	Физика. Астрономия									2	2	2	2	2	3	3					
	Химия											2	2	2	2	2					
Искусство жана технология	Информатика						1	1	1	1	2	2	1	1							
	Технология (эмгек, чийме жана дизайн)						1	1	1	0/1	1	1	1								
	Көркөм өнөр	2	2	1	1	1	1	1	1/0												
	Музыка	2	2	1	1	1	1	1													
Ден соолук маданияты	Дене тарбия	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2						
	Аскерге чейинки даярдык																				
Мамлекеттик компонент	Мамлекеттик компонент	21	23	23	23	23	27	29	30	29	30	29	30	29	30						
	Мектептик компонент						1					1									
Жумалык окуу жүктөмү		21	23	23	23	23	28	29	30	30	30	30	30	30	30						

БАЗИСНЫЙ УЧЕБНЫЙ ПЛАН НА 2022-2023 УЧЕБНЫЙ ГОД ДЛЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ШКОЛ
(с русским языком обучения)

Образовательная область	Учебный предмет	Базисный вариант по классам										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Филологическая	Кыргызский язык	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	4
	Русский язык и чтение	6	7	7	7							
	Русский язык					4	4	4	3	2	2	2
	Иностранный язык			2	2	4	3	3	2	2	2	2
	Кыргызская литература					1	1	1	1	1	1	1
Социальная	Русская литература					2	2	2	2	2	3	3
	История					2	2	2	2	2	2	2
	Человек и общество					1	1			1	1	1
Математическая	История развития религий									1		
	Математика	4	5	5	5	4	4					
	Алгебра							3	2	3	2	3
Естественно-научная	Геометрия							1	2	1	2	1
	Я и мир. Естественные науки	2	2	2	2	1						
	Биология						2	2	2	2	1	1
	География						2	2	2	2	1	1
	Физика. Астрономия							2	2	2	3	3
Искусство и технологии	Химия								2	2	2	2
	Информатика					1	1	1	2	1		
	Технология (труд, черчение и дизайн)					1	1	0/1	1	1		
Культура здоровья	Изобразительно-художественное творчество	2	2	1	1	1	1	1/0				
	Музыка	2	2	1	1	1	1	1				
	Физическая культура	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Государственный компонент	Допризывная подготовка									2	2	2
	Школьный компонент	21	23	23	23	27	29	30	30	30	29	3
Недельная учебная нагрузка		21	23	23	23	28	29	30	30	30	30	3

БАЗИСНЫЙ УЧЕБНЫЙ ПЛАН НА 2022-2023 УЧЕБНЫЙ ГОД ДЛЯ ШКОЛ-ГИМНАЗИЙ
(с русским языком обучения)

Образовательная область	Учебный предмет	Базисный вариант по классам										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Филологическая	Кыргызский язык	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	4
	Русский язык и чтение	6	7	7	7							
	Русский язык					4	4	4	3	2	2	2
	Иностранный язык			2	2	4	3	3	2	2	2	2
	Кыргызская литература					1	1	1	1	1	1	1
Социальная	Русская литература					2	2	2	2	2	2	2
	История					2	2	2	2	2	2	2
	Человек и общество					1	1	1	1	1	1	1
Математическая	История развития религий									1		
	Математика	4	5	5	5	4	4					
	Алгебра							3	2	3	2	2
Естественно-научная	Геометрия							1	2	1	2	1
	Я и мир. Естествознание	2	2	2	2	1						
	Биология						2	2	2	2	1	1
	География						2	2	2	2	1	1
	Физика. Астрономия							2	2	2	3	3
Искусство и технология	Химия								2	2	2	2
	Информатика					1	1	1	2	1		
	Технология (труд, черчение и дизайн)					1	1	0/1	1	1		
Культура здоровья	Изобразительно-художественное творчество	2	2	1	1	1	1	1/0				
	Музыка	2	2	1	1	1	1	1				
	Физическая культура	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Государственный компонент	Допризывная подготовка										2	2
		21	23	23	23	27	29	30	30	30	29	3
Школьный компонент						1	1	1	1	1	1	1
Недельная учебная нагрузка		21	23	23	23	28	30	31	31	31	30	3
Предметы по выбору						1		1	2	2	4	3
Предельная учебная нагрузка		21	23	23	23	29	30	32	33	33	34	3

**ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫЙ УЧЕБНЫЙ ПЛАН НА 2022-2023 УЧЕБНЫЙ ГОД ПО ИЗУЧЕНИЮ
РОДНОГО (ДУНГАНСКОГО) ЯЗЫКА В ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ШКОЛЕ (с русским языком обучения)**

Образовательная область	Учебный предмет	Базисный вариант по классам										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Филологическая	Кыргызский язык	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3
	Русский язык и чтение	6	7	7	7	7						
	Русский язык					4	3	4	3	2	2	2
	Иностранный язык			2	2	4	3	3	2	2	2	2
	Дунганский язык		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Кыргызская литература					1	1	1	1	1	1	1
Социальная	Русская литература					2	2	2	2	2	3	3
	История					2	2	2	2	2	2	2
	Человек и общество					1	1			1	1	1
Математическая	История развития религий									1		
	Математика	4	5	5	5	4	4					
	Алгебра							4				
Естественно-научная	Геометрия							3	2	3	2	3
	Я и мир. Естествознание	2	2	2	2	1		1	2	1	2	1
	Биология						2	2	2	2	1	1
	География						2	2	2	2	1	1
	Физика. Астрономия							2	2	2	3	3
	Химия								2	2	2	2
Искусство и технологии	Информатика					1	1	1	2	1		
	Технология (труд, черчение и дизайн)					1	1	0/1	1	1		
	Изобразительно-художественное творчество	2	2	1	1	1	1	1/0				
Культура здоровья	Музыка	2	2	1	1	1	1	1				
	Физическая культура	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Государственный компонент	Допризывная подготовка										2	2
		21	23	23	23	28	29	30	30	30	30	30
Негосударственный компонент		21	23	23	23	28	29	30	30	30	30	30
		21	23	23	23	28	29	30	30	30	30	30

**Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдары үчүн
2022-2023-окуу жылынын базисттик окуу пландарына
түшүндүрмө кат**

Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдары үчүн базисттик окуу пландары Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» Мыйзамына, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 22-июлундагы № 393 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын мектептик жалпы билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартына, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-жылдын 11-апрелиндеги № 201 токтому менен бекитилген жалпы билим берүү уюмдарында билим берүүнүн шарттарына жана уюштуруусуна коюлган санитардык-эпидемиологиялык талаптарга (6-тиркеме), ошондой эле билим берүү тармагындагы Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук документтерге ылайык иштелип чыккан.

I-баскычтын базисттик окуу планы менен башталгыч жалпы билим берүүнүн негизги жалпы билим берүү программаларынын өздөштүрүлүшү 4 жылдык ченемдик мөөнөткө эсептелген.

II-баскычтын базисттик окуу планы менен негизги жалпы билим берүүнүн негизги жалпы билим берүү программаларынын өздөштүрүлүшү 5 жылдык ченемдик мөөнөткө эсептелген.

III-баскычтын базисттик окуу планы менен орто жалпы билим берүүнүн негизги жалпы билим берүү программаларынын өздөштүрүлүшү 2 жылдык ченемдик мөөнөткө эсептелген.

Базисттик окуу планы башталгыч жалпы, негизги жалпы жана орто жалпы билим берүүнүн окуу предметтеринин тизмесин жана окуучулардын жашына жараша өзгөчөлүктөрүнө ылайык окуу жүктөмүнүн көлөмдөрүн белгилейт, окутуу-тарбиялоо процессин уюштуруу жана өткөрүү талаптарын ишке ашырат.

Базисттик окуу планы окуучулардын класстар боюнча жумалык жана чектелген окуу жүктөмүнүн төмөнкү көлөмдөрүн белгилейт:

Класстар	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Жумалык окуу жүктөмү	21	23	23	23	28	29	30	30	30	30	30
Чектелген окуу жүктөмү	21	23	23	23	29	30	32	33	33	34	34

Мамлекеттик компонент (инварианттык) базисттик окуу планынын базалык бөлүгүн түзүп, Кыргыз Республикасынын аймагында бирдиктүү мектептик билим берүү мейкиндигин камсыз кылат жана түрлөрү менен ведомстволук таандыгына карабастан бардык жалпы билим берүү уюмдары үчүн милдеттүү болуп эсептелинет. Мамлекеттик компонент окуучуларды жалпы билимге даярдоонун базалык деңгээлин өздөштүрүүгө, активдүү турмуштук көз караштагы инсанды калыптандыруу жана өнүктүрүү үчүн аларды улуттук жана жалпы инсандык баалуулуктарга тартууга кепилдик берет.

Башталгыч жалпы, негизги жалпы жана орто жалпы билим берүүнүн негизги жалпы программаларын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтүн кыскартууга жана мамлекеттик компоненттин окуу предметтерине чегерилген окуу сааттарын башка окуу предметтерди окутууга өткөрүп берүүгө жол берилбейт.

Базистик окуу планынын **мектептик компоненти** (инварианттык) жалпы билим берүү уюмунун өзгөчөлүктөрүн (багытын) чагылдырат жана окуучулар менен алардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) макулдашылган кызыкчылыктарын, муктаждыктарын жана мүмкүнчүлүктөрүн туюнтат. Мектептик компонент мамлекеттик компоненттеги окуу предметтерди тереңдетип окутуу боюнча окуучулардын жана ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) социалдык буйрутмасын ишке ашырат жана жалпы билим берүү уюмдары тарабынан өз алдынча иштелип чыгат.

«Тандоо боюнча предметтер» компоненти (вариативдик) - бул гимназиянын/лицейдин багыттарын аныктаган жана окуучуларга тандап алууга милдеттүү тартипте сунушталуучу окуу предметтер же элективдик, профилдик курстар.

Мамлекеттик жана муниципалдык жалпы билим берүү уюмдарында базистик окуу планынын компоненттерин (мамлекеттик, мектептик жана тандоо үчүн предметтер) тийиштүү бюджеттердин эсебинен (республикалык жана жергиликтүү бюджеттерден, менчиктин жеке формаларынын каражаттарынан) каржыланат.

Окуучулар окуу үчүн чектелген жумалык окуу жүктөмдүн көлөмүнөн ашпаган окуу жүктөмдөгү предметтерди тандап алышат.

Жалпы билим берүү уюмдары ата-энелердин, демөөрчүлөрдүн жана жергиликтүү бюджеттин эсебинен окуучуларга базистик окуу планынан тышкары окуу предметтерин тереңдетип окутуу үчүн кошумча акы төлөнүүчү билим берүү кызматтарын көрсөтүүгө укуктуу. Кошумча акы төлөнүүчү билим берүү кызматтарынын бааларынын преysкуранты Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн «Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүүчү уюмдарын каржылоонун жан башына принцибине которуу жөнүндөгү» 2011-жылдын 20-сентябрындагы № 563 токтомуна ылайык жыл сайын Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин буйругу менен бекитилет.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн “Кыргыз Республикасынын билим берүү мекемелеринин болжолдуу штаттарын бекитүү жөнүндөгү” 2018-жылдын 23-июлундагы № 336 токтомуна ылайык жалпы билим берүү уюмдарынын штаттарынын бирдиктери (ставкалары) алардын окуучуларынын санына байланыштуу болот.

Мектепке чейинки билим берүү уюмдарына барбаган балдарды мектепке даярдоо максатында 480-сааттык «Наристе» мектепке чейинки программасы ишке ашырылат.

Базистик окуу планын ишке ашыруу үчүн Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги сунуштаган негизги жалпы билим берүү программалары жана окуу-методикалык комплекстери пайдаланылат.

«Кыргыз тили», «Орус тили», «Өзбек тили» жана «Тажик тили» предметтери эне тили катары 1-класстан баштап, 11-класска чейин окутулат. Кыргыз, орус, өзбек жана тажик тилдеринде окуткан мектептерде «Кыргыз тилин», «Орус тилин» экинчи тил катары окутуу үчүн аныкталган окуу сааттарынын саны конкреттүү мектептин окутуу тилине байланыштуу.

Чет тили 3-11-класстарда окутулат. Окутуу кыргыз жана орус тилдеринде жүргүзүлгөн мектептердин 5-класстарында чет тилин үйрөтүүгө жумасына 4 саат; 6-7-класстарга - 3 сааттан; 3, 4, 8-11-класстарга жумасына 2 сааттан бөлүнгөн.

Окутуу өзбек жана тажик тилдеринде жүргүзүлгөн мектептерде ата-энелердин, демоорчүлөрдүн жана жергиликтүү бюджеттин эсебинен кошумча билим берүү кызматтарын көрсөтүү аркылуу чет тилин окутуу сааттары көбөйтүлүшү мүмкүн.

Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн мектептердин 5, 6, 8-класстарына «Кыргыз адабияты» предметин окутууга жумасына 2 сааттан, 7, 9-11-класстарына жумасына 3 сааттан бөлүнгөн. Орус, өзбек, тажик тилдеринде окуткан мектептердин 5-11-класстарына «Кыргыз адабияты» предметин окутууга жумасына 1 сааттан бөлүнгөн.

Орус тилинде окуткан мектептердин 5-9-класстарына «Орус адабияты» предметине жумасына 2 сааттан, 10, 11-класстарына жумасына 3 сааттан бөлүнгөн. Кыргыз тилинде окуткан мектептердин 5-6-класстарына «Орус адабияты» предметине жумасына 1 сааттан, 7-11-класстарына жумасына 2 сааттан бөлүнгөн.

Өзбек жана тажик тилдеринде окутушкан мектептердин 5-11-класстарына «Кыргыз адабияты» жана «Орус адабияты» предметтерин окутууга жумасына 1 сааттан бөлүндү.

Окутуу өзбек/тажик тилдеринде жүргүзүлгөн мектептердин 5-классы үчүн «Өзбек/Тажик адабияты» предметин окутууга жумасына 2 сааттан, 6-11-класстарына жумасына 1 сааттан бөлүндү.

«Тарых» предмети 5-класстан 11-класска чейин жумасына 2 саат менен окутулат. «Кыргызстан тарыхы» жана «Дүйнөлүк тарых» курстары ырааттуу бир предмет катары окутулат жана класстык журналда «Тарых» деген жалпы аталышы жазылат. 9 жана 11-класстардын бүтүрүүчүлөрү «Кыргызстан тарыхы» сабагынан мамлекеттик экзамен тапшырышат.

«Адам жана коом» предмети 5-6 жана 9-11-класстарда окутууга жумасына 1 сааттан бөлүнгөн.

Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 7-июнундагы № 177 жарлыгына ылайык дин таануу жаатындагы мамлекеттик саясатты ишке ашыруу жана өспүрүмдөрдүн диндер боюнча сабаттуулугун жогорулатуу максатында 2022-2023-окуу жылынан баштап 9-класска «Диндердин өнүгүү тарыхы» предмети киргизилип, аны окутууга жумасына 1 саат бөлүнгөн. «Диндердин өнүгүү тарыхы» предмети Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги сунуштаган жалпы билим берүү программасы жана окуу-методикалык комплекси боюнча окутулуп, аны Кыргыз Республикасынын Улуттук коопсуздук мамлекеттик

комитети жана Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги тарабынан текшерүүдөн өткөн теологдор жана «Тарых» предметинин мугалимдери окутуушат.

«Математика» предмети 1-класстан 6-класска чейин окутулат. 7-11-класстарда «Алгебра» жана «Геометрия» предметтери боюнча сабактар өзүнчө өтүлүп, класстык журналда өзүнчө жазылат.

«Мен жана дүйнө» интеграцияланган предмети 1-4-класстарда жумасына 2 саат менен окутулуп, ал башталгыч класстардын окуучуларын курчап турган дүйнө кубулуштары, өлкөдө жашаган элдердин руханий маданияты жана жүрүм-турум адеби, ошондой эле турмуш-тиричилик коопсуздугунун негиздери менен тааныштырат.

5-класста жумасына 1 саат менен окутулган «Табият таануу» предмети окуучуларды мектептик билим берүүнүн II жана III баскычтарында табигый-илимий дисциплиналарды окууга даярдайт.

«Биология» жана «География» предметтерин 6-9-класстарда окутууга жумасына 2 сааттан, 10-11-класстарга жумасына 1 саат бөлүнөт.

«Физика» предметин 7-9-класстарда окутууга жумасына 2 сааттан, 10-класска жумасына 3 саат бөлүнгөн. 11-класста «Физика. Астрономия» интеграцияланган предмет катары жумасына 3 саат менен окутулат жана класстык журналда «Физика. Астрономия» деген жалпы аталышы жазылат.

«Химия» предметин 8-11-класстарда окутууга жумасына 2 саат бөлүнөт.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 23-июлундагы № 336 токтомунун 1-тиркемесинин 3-пунктуна ылайык «лаборант» кызмат орду 7-9, 10-11-класстардагы жабдылган лабораториялар болгон учурда киргизилет деп аныкталган. Лаборант адиси жок учурда, анын милдеттерин аткарууга табигый-илимий тармактын тийиштүү предметтеринин мугалимдери дайындалат.

«Информатика» предметин 5, 6, 7, 9-класстарда жумасына 1 сааттар менен, 8-класста жумасына 2 саат менен окутулат.

«Технология» (эмгекке үйрөтүү, чийме жана дизайн) интеграцияланган предметин 5, 6, 8, 9-класстарда - жумасына 1 сааттар менен, 7-класста - экинчи жарым жылдыкта жумасына 1 саат менен окутулат.

«Көркөм өнөр» предмети 1-класстан 7-класска чейин окутулат: 1-4-класстарда жумасына 2 саат менен, 5,6-класстарда жумасына 1 сааттар менен жана 7-класста - биринчи жарым жылдыгында жумасына 1 саат менен.

«Музыка» предметин 1-2-класстарда окутууга жумасына 2 сааттан, 3-7-класстарда жумасына 1 сааттан бөлүнгөн. «Музыка» предметин окутууга музыкалы багытындагы адистиги бар мугалимдер тартылат, ал эми адис жок учурда милдеттери башталгыч класстын мугалимине жүктөлөт.

«Дене тарбия» предметин 1-11-класстарда окутууга жумасына 2 сааттан бөлүнөт.

«Аскерге чейинки даярдоо» предметине бөлүнгөн сааттардын эсебинен апрель-май айларында үч күн аралыгында (18 саат) 11-класстардын окуучу балдары үчүн талаа-окуулары, ал эми 11-класстардын окуучу кыздары үчүн

дарылоо мекемелеринде медициналык-санитардык даярдоо (18 саат) боюнча тажрыйбалык сабактар өткөрүлөт.

«Кыргыз тили», «Орус тили», «Чет тили», «Информатика», «Технология» предметтери боюнча сабактарды өткөрүүдө класстар 2 тайпага бөлүнөт:

- орус, өзбек жана тажик тилдеринде окуткан мектептерде «Кыргыз тилин» окутууда; кыргыз, өзбек жана тажик тилдеринде окуткан мектептерде «Орус тилин» окутууда, ошондой эле «Чет тилин» окутууда - 1-9-класстарда окуучулардын топтолушу 30 жана андан ашык болсо, 10-11-класстарда окуучулардын топтолушу 25 жана андан ашык болсо;

- «Информатика» боюнча 5-9-класстардагы окуучулардын саны 25 же андан ашык болсо;

- «Технология» (эмгекке үйрөтүү, чийме жана дизайн) предмети боюнча окутуу тилине карабастан 5-9-класстарда окуучулардын саны 30 же андан ашык болсо;

- мектеп-лицейлерде жана мектеп-гимназияларда жогоруда аталган предметтер боюнча класстар төмөнкүдөй топтолгондо: II баскычтын класстары - 25 же андан ашык болсо, III баскычтын класстары - 20 же андан ашык болсо тайпаларга бөлүштүрүлөт.

Жалпы билим берүү программалардын өздөштүрүлүшү кезектеги контролдо менен коштолот. Кыргыз Республикасынын мектептик жалпы билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын 52, 53 жана 54-пунктуларына ылайык окуу программасынын мазмунун (күтүлүүчү натыйжаларды) өздөштүрүү деңгээлин текшерүү максатында окуучулардын окуудагы жетишкендиктерин баалоо диагностикалык, калыптандыруучу (формативдик) жана жыйынтыктоочу (суммативдик) түрлөрдө өткөрүлөт.

Диагностикалык баалоо окуучунун деңгээлин аныктоо үчүн окуу процессинин башталышында өткөрүлөт.

Калыптандыруучу (формативдик) баалоо - класста оозеки сурамжылоо, жазуу иши, тест жана байкоо аркылуу жүргүзүлөт. Формативдик баалоодо үзгүлтүксүз кайтарым байланыш камсыздалып, мугалим окуу процессин өз убагында түзөй алат, мүмкүн болгон окуучулардын кемчиликтердин жана жетишпегендиктерин суммативдик баалоого чейин четтетет.

Жыйынтыктоочу (суммативдик) баалоо окуу программаларынын окутуу блогунун/өткөн темалардын аягында жыйынтыктоочу бааларды коюу менен өткөрүлөт.

Жыйынтыктоочу баалоо мектеп календарына (чейрек, жарым жылдык, окуу жылы) ылайык өткөрүлөт жана учурда колдонулуп жаткан ченемдерге жана иштелип чыккан баалоо критерийлерине жараша аткарылат.

Кыргыз Республикасынын Президентинин «Инсандын руханий-адеп-ахлактык өнүгүүсү жана дене тарбиясы жөнүндөгү» 2021-жылдын 29-январындагы № 1 жарлыгында жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин «2021-2026-жылдары Кыргыз Республикасында Кыргыз жараны деп жарандардын өзүн таануусун өнүктүрүүнүн концепциясы жөнүндөгү» 2020-жылдын 13-ноябрындагы № 39 токтомунда аныкталган окуучулардын руханий-адеп-ахлактык өнүгүүсүнүн негизги

багыттары жана максаттарына ылайык жалпы билим берүү уюмдарында класстык жана класстан тышкары иш-чаралар аркылуу ишке ашырулуучу тарбиялоо иштери жүргүзүлөт.

Уюштуруу иш-чаралары:

2022-2023-окуу жылында бардык жалпы билим берүү уюмдарында түрлөрүнө жана менчиктик формасына карабастан беш күндүк окуу жумалыгы киргизилет.

Мектеп-гимназиялар жана мектеп-лицейлер тандоо боюнча предмети компонентин ишке ашырып жаткандыгын эске алып, жумалык окуу жүктөмү 30 окуу сааттан ашкан учурда аларды сабактардан кийин же жуманын алтынчы күнүндө окутууга жол берилет.

Бардык түрдөгү жана менчиктик формасындагы жалпы билим берүү уюмдарында 2022-2023-окуу жылы сабактар 1-сентябрында башталып, 25-майда аяктайт. Окуу жылынын узактыгы каникул убакытын эсепке албаганда: 1-класста - 33 жуманы, 2-8, 10-класстарда - 34 жуманы жана 9, 11-класстарда мамлекеттик сынактарды тапшыруу убакыты менен 36 жума чейин түзөт. Каникулдар убакыты 30 календардык күндү түзөт.

Каникулдардын графиги:

- күзгү – 7 календардык күн: 2022-жылдын 31-октябрынан башталып, 6-ноябрга чейин, сабактар 2022-жылдын 9-ноябрынан башталат;

- кышкы - 12 календардык күн: 2022-жылдын 30-декабрынан башталып, 2023-жылдын 10-январына чейин, сабактар 2023-жылдын 11-январынан башталат;

- жазгы - 10 календардык күн: 2023-жылдын 20-29-марты, сабактар 2023-жылдын 30-мартынан башталат.

Биринчи класстардын окуучулары үчүн каникул күндөрү III чейректе кошумча бир жумага узартылат.

Сабактын узактыгы 1-класста - 40 минутаны, 2-11-класстарда - 45 минутаны түзөт.

Кыргыз Республикасынын мектептик жалп билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын 58, 59-пунктуларына ылайык 1-2-класстарда окуучулардын ийгилигин баалоо белги койбостон сапаттык жана сыпаттоо ыкмалары колдонулат. Баалоо белги коюу 3-класстан баштап киргизилет.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-жылдын 11-апрелиндеги «Коомдук саламаттык сактоо жаатындагы актыларды бекитүү жөнүндөгү» № 201 токтому менен бекитилген санитардык-эпидемиологиялык эрежелерге жана ченемдерге (11-бөлүк) ылайык окуу-тарбиялоо процессин уюштурууда төмөнкүлөрдү аткаруу зарыл:

- сабактар 8:00 сааттан эрте башталбайт;

- эки сменада иштеген жалпы билим берүүчү мектептерде 1, 5, 9, 11-класстарда жана компенсацияланып окуткан класстарда окутуу биринчи сменада уюштурулушу керек;

- бардык предметтер боюнча үй тапшырмалардын көлөмү аны аткарууга кеткен убакыттан ашпагандай болушу керек (астрономиялык сааттарда): 2-3-класстарда - 1,5 саат, 4-5-класстарда - 2 саат, 6-8-класстарда – 2,5 саат, 9-11-

класстарда – 3,5 саатка чейин.

- жалпы билим берүү уюмдарында сабактардын жүгүртмөсү Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн “Жалпы билим берүү уюмдарында окутуунун шарттарына жана уюштуруусуна карата санитардык-эпидемиологиялык талаптары жөнүндөгү” 2016-жылдын 11-апрелиндеги № 201 токтомунун № 6 тиркемесиндеги 164, 165, 166, 167, 168, 169-пункттарына ылайык түзүлөт.

Ар бир класска чектелген окуу жүктөмү максималдуу мүмкүн жүктөмү болуп эсептелет жана аны өзгөртүүгө жол берилбейт.

Окуу процесси жүрүп жаткан кезде окуучуларды айыл-чарба иштерине тартууга тыюу салынат.

Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги бекиткен базистик окуу пландарынын негизинде даярдалган мамлекеттик/муниципалдык жалпы билим берүү уюмдарынын 2022-2023-окуу жылынын окуу пландары тийиштүү райондук/шаардык билим берүү бөлүмдөрү менен макулдашылат.

Мамлекеттик эмес жалпы билим берүү уюмдарынын, республиканын карамагындагы жалпы билим берүү уюмдарынын жана кесиптик окуу жайларына караштуу жалпы билим берүү уюмдарынын 2022-2023-окуу жылына карата окуу пландары Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги менен 2022-жылдын 25-августуна чейин макулдашылат (окуу пландар : okuplany@mail.ru электрондук дарекке жөнөтүлөт).

**Пояснительная записка к базисным учебным планам
на 2022-2023 учебный год для общеобразовательных организаций
Кыргызской Республики**

Базисные учебные планы для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики разработаны в соответствии с Законом Кыргызской Республики «Об образовании», с Государственным образовательным стандартом среднего общего образования Кыргызской Республики, утвержденным постановлением Кабинета Министров Кыргызской Республики от 22 июля 2022 года № 393, санитарно-эпидемиологическими требованиями к условиям и организации обучения в общеобразовательных организациях (приложение 6), утвержденными постановлением Правительства Кыргызской Республики от 11 апреля 2016 года № 201, а также другими нормативными правовыми документами Кыргызской Республики в области образования.

Базисный учебный план I ступени рассчитан на 4-летний нормативный срок освоения основных общеобразовательных программ начального общего образования.

Базисный учебный план II ступени рассчитан на 5-летний нормативный срок освоения общеобразовательных программ основного общего образования.

Базисный учебный план III ступени рассчитан на 2-летний нормативный срок освоения основных общеобразовательных программ среднего общего образования.

Базисный учебный план устанавливает по начальному общему, основному общему и среднему общему образованию перечень учебных предметов и объемы учебной нагрузки обучающихся в соответствии с их возрастными особенностями, реализует требования к организации и проведению учебно-воспитательного процесса.

Базисный учебный план фиксирует по классам недельную и предельную учебную нагрузку обучающихся в следующем объеме при пятидневной учебной неделе:

Классы	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Недельная учебная нагрузка	21	23	23	23	28	29	30	30	30	30	30
Предельная учебная нагрузка	21	23	23	23	29	30	32	33	33	34	34

Государственный компонент (инвариантный) образует базовую часть базисного учебного плана, обеспечивает единое школьное образовательное пространство на территории Кыргызской Республики и обязателен для всех общеобразовательных организаций независимо от их типов и ведомственной принадлежности. Государственный компонент гарантирует получение обучающимися базового уровня общеобразовательной подготовки,

приобщение их к национальным и общечеловеческим ценностям для становления и развития личности с активной жизненной позицией.

Сокращение нормативного срока освоения основных общеобразовательных программ начального общего, основного общего и среднего общего образования и передача учебных часов, определенных для учебных предметов государственного компонента, на изучение других учебных предметов не допускается.

Школьный компонент (вариативный) базисного учебного плана отражает особенности (направление) общеобразовательной организации и выражает согласованные интересы, потребности и возможности обучающихся и их родителей (законных представителей). Школьный компонент реализует социальный заказ обучающихся и их родителей (законных представителей) в углубленном изучении учебных предметов государственного компонента и разрабатывается самостоятельно общеобразовательными организациями.

Компонент «Предметы по выбору» (вариативный) – это учебные предметы или элективные, профильные курсы, определяющие направления гимназий/лицеев, предоставляемые в обязательном порядке на выбор обучающимся.

Реализация в государственных и муниципальных общеобразовательных организациях компонентов (государственный, школьный и предметы по выбору) базисного учебного плана финансируются за счет соответствующих бюджетов (республиканский и местные бюджеты, средства частных форм собственности).

Обучающиеся выбирают для изучения учебные предметы, учебная нагрузка которых не превышает предельно допустимую недельную нагрузку.

Общеобразовательные организации вправе оказывать дополнительные платные образовательные услуги обучающимся в углубленном изучении предметов сверх базисного плана за счет родителей, спонсоров и местного бюджета. Прейскурант цен дополнительных платных образовательных услуг ежегодно утверждается приказом Министерства образования и науки Кыргызской Республики согласно постановлению Правительства Кыргызской Республики от 20 сентября 2011 года № 563 «О переводе общеобразовательных организаций Кыргызской Республики на подушевой принцип финансирования».

Количество штатных единиц (ставок) общеобразовательных организаций зависит от численности их обучающихся согласно постановлению Правительства Кыргызской Республики от 23 июля 2018 года № 336 «Об утверждении примерных типовых штатов образовательных организаций».

В целях подготовки детей к обучению в школе, которые не посещают дошкольные организации, проводится реализация 480-часовой предшкольной программы «Наристе».

Для реализации базисного учебного плана используются основные общеобразовательные программы и учебно-методические комплексы, рекомендуемые Министерством образования и науки Кыргызской Республики.

Предметы «Кыргызский язык», «Русский язык», «Узбекский язык» и «Таджикский язык», как родной язык, изучаются с 1 по 11 классы. Количество учебных часов, определенных на изучение «Кыргызского языка», «Русского языка», как второго в школах с кыргызским, русским, узбекским и таджикским языками обучения, зависит от языка обучения в конкретной школе.

Изучение иностранного языка осуществляется с 3 по 11 классы. В 5 классах школ с кыргызским и русским языками обучения на изучение иностранного языка выделено 4 часа в неделю; в 6-7 классах – по 3 часа; а в 3, 4, 8-11 классах – по 2 часа в неделю.

В школах с узбекским и таджикским языками обучения изучение иностранного языка может быть увеличено за счет средств родителей, спонсоров и местного бюджета через предоставление дополнительных образовательных услуг.

На изучение предмета «Кыргыз адабияты» в 5, 6, 8 классах школ с кыргызским языком обучения отведено по 2 часа в неделю, в 7, 9-11 классах – по 3 часа в неделю. Предмет «Кыргызская литература» в школах с русским, узбекским и таджикским языками обучения изучается в 5-11 классах в объеме 1 час в неделю.

В 5-9 классах школ с русским языком обучения на предмет «Русская литература» отведено по 2 часа в неделю, в 10, 11 классах – по 3 часа в неделю. На изучение предмета «Орус адабияты» в 5-6 классах школ с кыргызским языком обучения выделено по 1 часу в неделю, с 7 по 11 классы – по 2 часа в неделю.

На изучение предметов «Кыргызская литература» и «Русская литература» в 5-11 классах школ с узбекским и таджикским языками обучения отведено по 1 часу в неделю.

На изучение предмета «Узбекская/Таджикская литература» в 5 классах школ с узбекским/таджикским языками обучения выделено 2 часа в неделю, в 6-11 классах – по 1 часу в неделю.

Предмет «История» изучается с 5 по 11 классы по 2 часа в неделю. Курсы «История Кыргызстана» и «Мировая история» изучаются последовательно как единый предмет и в классном журнале обозначается единым названием «История». Учащиеся выпускных 9 и 11 классов сдают государственный экзамен по предмету «История Кыргызстана».

На изучение предмета «Человек и общество» в 5-6, 9-11 классах выделяется по 1 часу в неделю.

В целях реализации государственной политики в области религиоведческого образования и повышения религиозной грамотности среди подрастающего поколения в соответствии с указом Президента Кыргызской Республики № 177 от 7 июня 2022 года с 2022-2023 учебного года в 9 классы вводится предмет «История развития религий», на изучение которого выделено 1 час в неделю. Преподавание предмета «История развития религий» проводится по общеобразовательной программе и учебно-методическому комплексу, рекомендованным Министерством образования и науки Кыргызской Республики, теологами и учителями предмета «История»

прошедшими проверку в Государственном комитете национальной безопасности Кыргызской Республики и Министерстве внутренних дел Кыргызской Республики.

Предмет «Математика» изучается с 1 по 6 классы. В 7-11 классах занятия по предметам «Алгебра» и «Геометрия» проводятся отдельно и запись в классном журнале ведется отдельно.

Интегрированный предмет «Я и мир» изучается в 1-4 классах с недельной нагрузкой по 2 часа, который знакомит учащихся начальных классов с явлениями окружающего мира и духовной культурой народов, проживающих в стране, а также основами безопасности жизнедеятельности.

На предмет «Естествознание» в 5 классе выделяется 1 час в неделю, который готовит школьников к обучению изучению естественно-научных дисциплин на II и III ступенях школьного образования.

На изучение предмета «Биология» и «География» в 6-9 классах выделено по 2 часа в неделю и в 10-11 классах – по 1 часу в неделю.

На изучение предмета «Физика» в 7-9 классах выделено по 2 часа в неделю, в 10 классе - 3 часа в неделю. В 11 классе «Физика. Астрономия» изучается как интегрированный курс в объеме 3 часа в неделю и в классном журнале обозначается единым названием «Физика. Астрономия».

Изучение предмета «Химия» проводится с 8 по 11 классы, на которое выделено по 2 часа в неделю.

В соответствии с пунктом 3 приложений 1 к постановлению Правительства Кыргызской Республики от 23 июля 2018 года № 336 установлено, что должность «лаборант» вводится при наличии оборудованных лабораторий в 7-9 и 10-11 классах. В случае их отсутствия, его функциональные обязанности возлагаются на учителя соответствующего предмета естественно-научного блока.

Предмет «Информатика» изучается в 5, 6, 7, 9 классах в объеме по 1 часу в неделю, в 8 классе – 2 часа в неделю.

На изучение интегрированного предмета «Технология» (труд, черчение и дизайн) в 5, 6, 8, 9 классах отведено по 1 часу в неделю, в 7 классе – во втором полугодии – 1 час в неделю.

Предмет «Изобразительно-художественное творчество» изучается с 1 по 7 классы: в 1-2 классах отведено по 2 часа в неделю, в 3-6 классах – по 1 часу и в 7 классе - в первом полугодии 1 час в неделю.

На изучение предмета «Музыка» в 1-2 классах отведено по 2 часа в неделю и в 3-7 классах – по 1 часу в неделю. К преподаванию предмета «Музыка» привлекаются учителя, имеющие специальность по музыкальному направлению, в случае их отсутствия обязанности возлагаются на учителя начальных классов.

На предмет «Физическая культура» с 1 по 11 классы выделено в объеме 2 часа в неделю.

Для юношей-учащихся 11 классов проводятся учебно-полевые сборы в течение трех дней (18 часов) в апреле-мае за счет часов, отведенных на предмет «Допризывная подготовка», а для девушек-учениц 11 классов —

практические занятия по медико-санитарной подготовке (18 часов) в лечебных учреждениях.

При проведении занятий по предметам: «Кыргызский язык», «Русский язык», «Иностранный язык», «Информатика», «Технология» классы делятся на 2 подгруппы:

- при изучении «Кыргызского языка» в школах с русским, узбекским и таджикским языками обучения; при изучении «Русского языка» в школах с кыргызским, узбекским и таджикским языками обучения, а также по «Иностранному языку» - при наполняемости в 1-9 классах 30 и более учащихся, в 10-11 классах при наполняемости 25 и более учащихся;
- по «Информатике» в 5-9 классах с численностью учащихся 25 и более;
- по «Технологии» (трудовое обучение, черчение, дизайн) независимо от языка обучения при наполняемости в 5-9 классах 30 и более учащихся;
- в школах-лицеях и школах-гимназиях по вышеуказанным предметам деление классов на подгруппы осуществляется при следующей наполняемости: классы II ступени – 25 и более учащихся, классы III ступени – 20 и более учащихся.

Освоение общеобразовательных программ сопровождается текущим контролем. Оценивание учебных достижений обучающихся проводится с целью проверки уровня освоения содержания общеобразовательной программы (ожидаемых результатов) в виде диагностического, формативного и суммативного оценивания согласно пунктам 52, 53, 54 Государственного образовательного стандарта школьного общего образования Кыргызской Республики.

Диагностическое оценивание проводится в начале процесса обучения для определения уровня обучаемого.

Формативное оценивание – в классе посредством устного опроса, письменных работ, тестов и наблюдений. При формативном оценивании обеспечивается непрерывная обратная связь, при котором учитель своевременно корректирует учебный процесс, устраняет возможные пробелы и недочеты обучающихся до проведения суммативного оценивания.

Суммативное оценивание проводится в конце учебного блока/сквозных тем образовательной программы с выставлением итоговых отметок.

Итоговое оценивание проводится в соответствии со школьным календарем (четверть, полугодие, учебный год) и выполняется согласно действующим нормам и разработанным критериям.

Воспитательная работа в общеобразовательных организациях, осуществляемая также через классные и внеклассные мероприятия, ведется согласно основным направлениям и целям духовно-нравственного развития учащихся, определенным в Указе Президента Кыргызской Республики «О духовно-нравственном развитии и физическом воспитании личности» №1 от 29 января 2021 года и Концепции развития гражданской идентичности – Кыргыз жараны в Кыргызской Республике на период с 2021-2026 годы», утвержденного постановлением Кабинета Министров Кыргызской Республики № 39 от 13 ноября 2020 года.

Организационные мероприятия:

В 2022-2023 учебном году устанавливается пятидневная учебная неделя для всех общеобразовательных организаций независимо от типов и форм собственности.

Учитывая, что школы-гимназии и школы-лицеи реализуют компонент предметы по выбору, допускается их реализация после учебных занятий или на шестой день недели в случае превышения недельной учебной нагрузки в 30 учебных часов.

В общеобразовательных организациях всех типов и форм собственности в 2022-2023 учебном году учебные занятия начинаются с 1 сентября и завершаются 25 мая. Продолжительность учебного года без учета каникулярного времени составляет: в 1 классе – 33 недели, во 2-8, 10 классах – 34 недели, а в 9 и 11 классах с учетом экзаменационного периода – до 36 недель. Каникулярное время составляет не менее 30 календарных дней.

График каникул:

- осенние - 7 календарных дней: с 31 октября по 6 ноября 2022 г., на занятия – с 9 ноября 2022 г.;

- зимние - 12 календарных дней: с 30 декабря 2022 г по 10 января 2023 г., на занятия – с 11 января 2023 г.;

- весенние - 10 календарных дней: с 20 по 29 марта 2023 г., на занятия – с 30 марта 2023 г.

Для учащихся первых классов каникулы продлеваются на одну дополнительную неделю в III четверти.

Продолжительность урока в 1 классе составляет 40 минут, во 2-11 классах – по 45 минут.

В соответствии с пунктами 58 и 59 Государственного образовательного стандарта школьного общего образования Кыргызской Республики в 1-2 классах достижения обучающихся проводится безотметочно, с использованием качественных и описательных способов. Введение отметок начинается с первой четверти 3 класса.

При организации учебно-воспитательного процесса в соответствии с рекомендациями санитарно-эпидемиологических правил и нормативов (гигиенические требования к режиму образовательного процесса, раздел 11), утвержденных постановлением Правительства Кыргызской Республики № 201 от 11 апреля 2016 года необходимо соблюдать следующее:

- учебные занятия начинаются не ранее 8.00 часов;

- в общеобразовательных школах, обучающихся в две смены, обучение 1, 5, 9, 11 классов и классов компенсирующего обучения должно быть организовано в первую смену;

- объем домашних заданий по всем предметам должен быть таким, чтобы затраты времени на его выполнение не превышали (в астрономических часах): во 2-3 классах – 1,5 часа, в 4-5 классах – 2 часа, в 6-8 классах - 2,5 часа, в 9-11 классах - до 3,5 часов.

- расписание занятий в общеобразовательных организациях составляется в соответствии с пунктами 164, 165, 166, 167, 168, 169 приложения № 6

«Санитарно-эпидемиологические требования к условиям и организации обучения в общеобразовательных организациях» к постановлению Правительства Кыргызской Республики от 11 апреля 2016 года № 201.

Предельная учебная нагрузка в каждом классе является максимально допустимой нагрузкой и не подлежит изменению.

Привлечение учащихся на сельскохозяйственные работы во время учебного процесса запрещается.

Учебные планы государственных/муниципальных общеобразовательных организаций, разработанные на основе базисных учебных планов на 2022-2023 учебный год, утвержденных Министерством образования и науки Кыргызской Республики, проходят согласование в соответствующих районных/городских отделах образования.

Учебные планы негосударственных общеобразовательных организаций, общеобразовательных организаций республиканского подчинения и общеобразовательных организаций при профессиональных учебных организациях проходят согласование в Министерстве образования и науки Кыргызской Республики до 25 августа 2022 года (учебные планы направляются на электронную почту: okuplany@mail.ru).